

Brüssel, 18.5.2026
COM(2026) 199 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Norra kaasamise kohta Euroopa Liidu Läänemere piirkonna strateegiasse

NORRA KAASAMINE EUROOPA LIIDU LÄÄNEMERE PIIRKONNA STRATEEGIASSE

1. Sissejuhatus

14. detsembril 2007 kutsus Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järel dustes komisjoni üles esitama Euroopa Liidu Läänemere piirkonna strateegia. Pärast seda üleskutset konsulteeris komisjon põhjalikult sidusrühmadega. 10. juunil 2009 võttis komisjon vastu teatise ELi Läänemere piirkonna strateegia kohta¹ (edaspidi „strateegia“); see on ELi esimene makropiirkondlik strateegia. Euroopa Ülemkogu kiitis strateegia oma 29.–30. oktoobri 2009. aasta järel dustes² heaks ning kutsus kõiki asjaomaseid osalejaid üles kiiresti tegutsema ja tagama strateegia täieliku rakendamise.

Seejärel avaldas komisjon 2011. aasta juunis eduaruande. Üldasjade nõukogu kutsus oma 15. novembri 2011. aasta järel dustes komisjoni üles strateegia 2012. aasta alguseks läbi vaatama. Komisjon võttis 23. märtsil 2012 sellele üleskutsesele reageerimiseks vastu teatise,³ milles tehti ettepanek i) täpsustada strateegilisi eesmärke ning viia omavahel vastavusse poliitika ja rahastamine, ii) muuta eri osapoolte vastutusala selgemaks ja iii) parandada teabevahetust.

Strateegiat rakendavad kaheksa liikmesriiki (Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rootsi, Saksamaa, Soome ja Taani) ning see lähtub kolmest üldeesmärgist: *kaitsta Läänemerd, ühendada piirkond ja suurendada heaolu*. Eesmärgides käsitletakse mitmesuguseid piirkonna ühiseid ja omavahel seotud probleeme, nagu kliimamuutustega kohanemine, meresõiduohutus, energeetika, transport, ühendatus, konkurentsivõime ja elanikkonnakaitse.

Strateegia eesmärkide saavutamiseks on osalevate riikide valitsused võtnud kohustuse viia kooskõlla oma riiklikud ja piirkondlikud prioriteedid ning mobiliseerida tegevuskava rakendamiseks asjakohased ELi ja riiklikud rahalised vahendid. Alates 2013. aastast on strateegia tegevuskava neli korda ajakohastatud, et kajastada piirkondlikke ja ELi prioriteete ning tekkivaid vajadusi. Praeguses tegevuskavas, mis võeti vastu 2021. aasta veebruaris,⁴ viidi strateegia veelgi paremini kooskõlla ELi eesmärkidega ja ühtlustati selle struktuuri. Selleks vähendati meetmete arvu ja rühmitati need 14 poliitikavaldkonnaks ning loodi spetsiaalne tugiüksus.

Strateegias keskendutakse Läänemere-äärsetele liikmesriikidele, kuid ollakse avatud koostööle ELi mittekuuluvate naaberriikidega, sealhulgas Norraga. Norra esitas 7. novembril 2025 strateegia eesistujariigile Eestile ametliku taotluse ühineda strateegiaga täisliikmena. 28. novembril 2025 kiitsid strateegias osalevad ja riiklike koordinaatorite rühmas esindatud kaheksa liikmesriiki selle taotluse heaks. Strateegia eesistujariik edastas 5. detsembril 2025 komisjonile riiklike koordinaatorite rühma otsuse kaasata strateegiasse Norra. Seejärel esitas ta 24. märtsil 2026 otsuse nõukogule ning kutsus nõukogu üles astuma vajalikke samme, et kaasata Norra üheksanda osaleva riigina strateegiasse.

¹ COM(2009) 248 (lõplik), 10. juuni 2009.

² Euroopa Ülemkogu 29.–30. oktoobri 2009. aasta järel dustused, EUCO 15265/1/09 REV 1.

³ COM(2012) 128 (lõplik), 23. märts 2012.

⁴ SWD(2021) 24 final, 15. veebruar 2021.

Nõukogu tervitas oma 5. mai 2026. aasta järeldustes strateegias osalevate riikide taotlust ja kiitis selle heaks. Ta kutsus Euroopa Komisjoni üles astuma vajalikke samme Norra kaasamiseks ELi Läänemere piirkonna strateegiasse, muutma strateegiat vastavalt ning esitama selle nõukogule.

2. Norra kaasamine strateegiasse

1. Poliitiline taust

Norra on Läänemere piirkonnas pikaajaline partner. Aastate jooksul on ta aidanud kaasa poliitikavaldkondades tehtavale tööle ja mitmele strateegia raames elluviidavale projektile. Norra osaleb vaatlejana riiklike koordinaatorite rühmas, mis on strateegia kõrgeim otsuseid tegev organ. Samuti osaleb ta Interregi Läänemere piirkonna programmis, mis on peamine rahastamisallikas. Programm ja strateegia on omavahel tihedalt seotud, sest neid rakendatakse samas geograafilises piirkonnas ja nad tugevdavad üksteist. Strateegias on esitatud strateegiline raamistik ja eesmärgid ning Interregi programmist rahastatakse projekte, millega viiakse ellu eesmärgid ja toetatakse strateegia juhtimist.

Pärast Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algust peatati strateegia raames koostöö Venemaa ja Valgevenega, mis on piirkonna poliitilist ja geopoliitilist maastikku veelgi enam muutnud. Kuigi see muutus on mõnevõrra piiranud strateegia võimalusi lahendada selliseid ühiseid piirkondlikke probleeme nagu reostus, kliimamuutuste leevendamine, elurikkuse vähenemine ja merendusvaldkonna riskide juhtimine, on sidusrühmad siiski tihendanud koostööd, sealhulgas praktilistes igapäevastes kontaktides eri tasandite ja poliitikavaldkondade vahel.

Sellega seoses ning võttes arvesse märkimisväärseid geopoliitilisi, keskkonnavalaseid ja majanduslikke arengusuundi Läänemere piirkonnas, Norra pikaajalist osalemist strateegias ja tema kasvavat huvi tihedama koostöö vastu selles makropiirkonnas, on asjakohane muuta Norra osalemine ametlikuks, et see toimiks võrdsetel alustel kaheksa liikmesriigiga, kes strateegiat juba rakendavad.

2. Norra osalemine strateegias

Käesolevas *addendum*'is, mis lisatakse algsele 10. juuni 2009. aasta teatisele ELi Läänemere piirkonna strateegia kohta, nähakse ette Norra roll ja vastutus strateegia mitmetasandilises juhtimises ning tema suhted teiste osalevate riikidega.

Strateegiasse kaasamisest tulenevalt on Norral õigus osaleda kõigis strateegia juhtimisstruktuurides, sealhulgas iga-aastasel foorumil, riiklike koordinaatorite rühmas, poliitikavaldkondade juhtrühmades ja muudes juhtorganites. Samuti võtab ta endale poliitikavaldkonna koordinaatori rolli. Norra suhtleb eri tasandite sidusrühmadega (piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, kodanikuühiskond, ettevõtjad ja akadeemilised ringkonnad), tuginedes strateegia mitmetasandilise valitsemise põhimõtetele.

3. Järeldused

Norra ametlik kaasamine ELi Läänemere piirkonna strateegiasse tugevdab veelgi strateegia piirkondlikku mõõdet ning seost strateegia ja Interregi Läänemere piirkonna programmi vahel. See suurendab ka kättesaadavaid eksperditeadmisi ja ressursse, süvendab riikidevahelist koostööd piirkonnas ning võimaldab ühiseid probleeme tõhusamalt lahendada. Teiste osalevate riikidega võrdsetel alustel osalemine võimaldab Norral süvendada oma koostööd makropiirkondlikus kontekstis ja toetada strateegia eesmärkide saavutamist kogu piirkonna hüvanguks.